

31. Merkityt chinooklohet.

Kuluvana kesänä ja jo viime syksynäkin on erittäinkin Satakunnan rannikolla odotettu vaellukseltaan palaavia chinooklohia saapuviksi. Erinäisiä näytteitä täksi kalalajiksi epäilyistä kaloista on lähetetty myös kalataloudelliselle tutkimustoimistolle tarkastettaviksi. Chinooklohia nämä näytteet eivät kuitenkaan ole edustaneet vaan joko kutuasunsa saaneita taimenia tai kossi-asteella nousseita ja tämän johdosta niinkään väriltään muuttuneita merilohia.

Kuten tunnettua saapui ensimmäinen chinooklohien kehityksessä olevien mätijyvästen lähetys Suomeen marraskuussa 1933. Niistä saadut poikaset syntyivät näin ollen kevään 1934 kuluessa (Äetsän hautomolla) ja istutettiin toukokuun aikana Kokemäenjokeen kolmessa eri erässä, nimittäin Kiviniemenkoskeen Keikyällä 40,000 kpl., Villilän Vuolteeseen 20,000 kpl. ja Meskalankoskeen 13,000 kpl., yhteensä 73,000 kpl. Lisäksi istutettiin näitä ns. keväällisiä poikasista 3,000 kpl. Noormarkunjokeen ja 5,000 kpl. Karvianjoen Lankoskeen. Loput saaduista poikasista siirrettiin Porlan kalanviljelyslaitokselle Lohjalle, jossa niistä osa kasvatettiin kesän, osa kahden kesän vanhoiksi. Kesänvanhoista poikasista istutettiin n. 5,000 kpl. syyskuun 18. p:nä niinkään Kokemäenjokeen; alkuaan oli näitä poikasista 5,530 kpl, mutta kuljettaessa kuoli niitä verrattain runsaasti.

Chinooklohien huomattavampi takaisinpaluu riippuu nyt lähinnä siitä, ovatko vuoden 1934 aikana istutetut chinooklohet — mikäli ovat pysyneet elossa — lähteneet vaellukselle kevätkesällä 1935 tai 1936 eli vuoden tai vasta kahden vuoden vanhoina. Jälkimäistä vaihtoehtoa luulisin todenmukaisemmaksi ja se vastaisi myös sitä muuttoaikaa, mikä Kokemäenjoessa syntyneillä merilohilla on tavallisin. Jos v. 1934 Kokemäenjoessa istutetut chinooklohet olisivat siis lähteneet vaellukselle keväällä 1936, olisivat ne olleet »kossi»-vaiheessa kesällä 1937, pikkulohi-vaiheessa kesällä 1938 ja suuria lohia (8—10-kiloisia) olisivat ne vasta ensi kesänä (1939). Tämän kesän — kesän 1939 — pitäisi näin ollen olla se nousukesä, jolloin ehdoton pääosa ensimmäisen istutuskesän chinooklohistä nousee, mikäli tämä lohilaji on vaihekausiltaan merilohen tapainen. Chinooklohien rantautumista on tietenkin voitu odotella, kuten on tehtykin, jo kesinä 1937 (kosseina) ja 1938 (pikkulohina), mutta ensimmäinen varsinainen suuri odotuskausi on tuleva kalastuskausi. — Olisi varsin odotamatonta, jos niinkin suuri lohenpoikasten istutus, kuin chinooklohien poikasten istutus Kokemäen-, Noormarkun ja Karvianjokiin v. 1934 oli, jäisi kokonaan ilman tulosta.

Istutustuloksia odotellessa voinen esittää ne vähäiset kokemukset, joihin eräitten kaksivuotisten chinooklohien merkitseminen johti.

Porlan kalanviljelyslaitos on tähän asti maksuttomasti luovuttanut kalataloudelliselle tutkimustoimistolle ne lohenpoikaset, jotka toimiston toimenpiteestä on merkitty. Merkityt lohet istutettiin alunperin Kokemäenjokeen, mutta kun merkkejä on sieltä käsin saatu

takaisin peräti vähän, esitti tämän kirjoittaja keväällä 1936, että merkittäväksi tulevat poikaset vietäisiin kerran Kymijoen suulle, siellä kun meren ääressä sijaitseva Langinkoski oli erinomaisesti katsottava istutuspaikka. Esitykseni hyväksyttiin, samalla kun minä puolestani tietenkin olin valmis hyväksymään kalastusmestari J. Vallin tekemän esityksen siitä, että Porlassa kasvatettuja chinooklohia myöskin merkitäisiin. Näin merkittiin toukokuun 7. päivänä 1936 Langinkoskella 125 kpl. chinooklohen ja 140 kpl. merilohen poikasista, jotka kaikki olivat kahden vuoden vanhoja (syntyneet keväällä 1934 ja Porlan lamikoissa kasvatettuja). Merkkeinä käytettiin tällä kertaa pyöreitä läpimitalleen yhden senttimetrin levyisiä hopealevyjä, jotka hopearihmalla kiinnitettiin kalojen selkävän juureen (etupuolelle).

Kumpaisiakin merkittyjä kaloja oli siis verraten vähäiset määrät. Myöskään tulokset eivät ole suuria, mutta kukaties silti kuvaavia.

Merkityistä merilohista on yksi saatu takaisin joulukuun 15. päivänä 1937 — Puolasta; tästä on tehty selkoa S. Kalastuslehden t.v.n. nrossa 4, s. 72.

Chinooklohistä on saatu takaisin neljä kappaletta, kaikki saman toukokuun 18. ja 25. päivien välisenä aikana, jonka 7. päivänä merkitseminen ja istuttaminen toimitettiin. Takaisin saaduilla chinooklohillä oli siis ollut vapaata vaellusaikaa ainoastaan 10—18 päivää, ennenkuin menivät pyydyksiin. Etäälle ne eivät myöskään olleet ennättäneet siirtyä; kaikki ne saatiin Kotkan seudun vesiltä. Lähemät tiedot näistä neljästä chinooklohesta käyvät esiin seuraavasta luettelosta.

Chinooklohen SF 17 sai kalastaja William Aarnio Kotkan Kuutsalonousta toukokuun 18. päivänä Kukourinsaaren lähellä Kotkan sataman suulla (n. 7—8 km Langinkoskelta) olleesta isostarysästään. Kalan pituus oli pyrstön pykälään mitattuna 22 sm ja paino 103 g. Kala huomattiin vasta kuolleenä muiden kalojen joukossa.

Chinooklohen SF 56 ilmoitti Mikko Lyytikäinen saaneensa *ongella* toukokuun 19. päivänä Kotkan kaupungin länsirannalta siellä sijaitsevan sokeritehtaan lähetytyiltä.

Chinooklohen SF 27 sai kalastaja Otto Piipari isostarysästä Kotkan Kuutsalonousta toukokuun 20. päivän tienoilla. Kalan pituus oli noin 25 sm.

Chinooklohen SF. 94 sai kalastaja Ernst Tyni Pyhtään Kaunissaaresta toukokuun 25. päivänä saaren rannalla olleesta hailarysästään kuolleenä. Kalan pituus oli 26 sm sekä paino 155 g.

Mainituista paikoista sijaitsee Pyhtään Kaunissaari kauimpana Langinkoskelta — siitä meritetä myöten n. 19—20 km päässä lounaaseen. Kaunissaaren luota saatu chinooklohi saatiin myös viimeiseksi so. 18 päivää merkitsemispäivän jälkeen. Senjälkeen ei ole mitään tietoa saapunut muista merkityiksi tulleista chinooklohistä, vaan päättyivät kuulumiset tähän. Mitään päätelmiä en halua esittää näiden neljän merkityn chinooklohen takaisin saamisen johdosta.

Uusi sarja chinooklohia merkittiin Langinkoskella kuluneen syyskuun

20. päivänä. Näitä oli luvulleen 400 kpl., mutta ne olivat ainoastaan kesän vanhoja, siis keväällä 1938 syntyneitä sekä kuuluivat siihen Amerikasta saapuneeseen mätilähetykseen, jota on ajateltu viimeiseksi.